

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7127/2021
09.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца ДОО „Екоградња – пројект С.Г.“ са седиштем у Ковину, чији је пуномоћник Никола Мађинац, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Вишег суда у Смедереву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради заштите од дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1000/21 од 20.07.2021. године, у седници одржаној 09.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1000/21 од 20.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 6/20 (2019) од 17.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је захтев тужиоца за доношење пресуде због пропуштања. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужена извршила дискриминацију, као и да даље врши дискриминацију према тужиоцу по основу статуса, својине, језика, политичке припадности, имовног стања, генетске способности, здравствене способности, стручне оспособљености и право на јавно изражавање законског заступника тужиоца АА, на тај начин што Виши суд у Смедереву у предмету П 53/17 није донео пресуду због пропуштања, а након што претходно није хтео да изврши своје правноснажно решење П 53/17 од 10.03.2017. године којим је одредио да ће суд донети пресуду због пропуштања, уколико тужена не достави одговор на тужбу, него је прихватио одговор на тужбу тужене који је Вишем суду у Смедереву достављен 10.04.2017. године, те да се забрани туженој да даље врши дискриминацију према тужиоцу по наведеним основама и да се обавезе тужена да тужиоцу исплати 8.000,00 динара на име накнаде штете. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка плати 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1000/21 од 20.07.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. тав 1. ЗПП, која је учињена у поступку пред другостепеним судом и прекорачења тужбеног захтева, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом на коју се у ревизији указује. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 5. ЗПП, јер другостепени суд није прекорачио тужбени захтев.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је Вишем суду у Смедереву 16.01.2017. године поднео тужбу против Републике Србије, Министарства правде, тражећи да се утврди да је Република Србија, Министарство правде преко свог органа Привредног суда у Панчеву у поступку који се води пред тим судом у предмету ЗИВ 250/2016 према тужиоцу дискриминаторски поступала, и да се обавезе да му на име накнаде штете исплати 13.000,00 динара, која тужба је заведена под П 53/17. Након пријема тужбе, Виши суд у Смедереву је решењем од 10.03.2017. године, наложио туженој да у року од 30 дана од дана пријема тужбе у писменом облику поднесе одговор на тужбу, уз упозорење да ће, ако тужена не поднесе одговор на тужбу у року од 30 дана од пријема налога донети пресуду због пропуштања у смислу члана 350. ЗПП. Тужена је Вишем суду у Смедереву доставила одговор на тужбу 07.04.2017. године. Тужилац је, сматрајући да је одговор на тужбу неуредан, јер у истом нису правилно означене странке, да је седиште тужиоца означено нетачно, као улица Варошка уместо улица Варшавска и да у одговору на тужбу нису наведене чињенице и докази којима се поткрепљују чињенице којима се оспорава тужба и постављени захтев, тражио да Виши суд у Смедереву одговор на тужбу не прихвати, већ да се има сматрати да одговор на тужбу није достављен и да у складу са упозорењем из тачке 5. решења П 53/17 од 10.03.2017. године донесе пресуду због пропуштања. С обзиром да Виши суд у Смедереву није одлучио о овом предлогу тужиоца, односно није донео пресуду због пропуштања тужилац је сматрао да је тужена на тај начин извршила дискриминацију према њему, као и да даље врши дискриминацију према њему по основу статуса, својине, језика, политичке припадности, имовног стања, генетске способности, здравствене способности, стручне оспособљености и права на јавно изражавање законског заступника тужиоца АА, и да је дискриминацију извршио и да врши орган јавне власти, Виши суд у Смедереву, као орган Републике Србије у односу на слабију страну, тужиоца и његовог законског заступника.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да тужилац није дискриминисан радњама тужене.

Чланом 21. Устава РС утврђено је да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, нарочито по

основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Забрана дискриминације зајемчена је и међународним правним изворима – Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 14.), Додатним протоколом број 12 уз Европску конвенцију и Међународним пактом о грађанским и политичким правима (члан 26).

Чланом 142. став 2. Устава РС прописано је да су судови самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Одредбом члана 145. став 2, 3. и 4. Устава прописано је да се судске одлуке заснивају на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона. Судске одлуке су обавезне за све и не могу бити предмет вансудске контроле. Судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд, у законом прописаном поступку.

Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/09), у члану 2. став 1. прописује да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе, као и чланове њихових породица, или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним односно претпостављеним личним својствима, а ставом 2. да изрази „лице“ и „свако“ означавају оног ко борави на територији Републике Србије или на територији под њеном јурисдикцијом, без обзира на то да ли је држављанин Републике Србије, неке друге државе или је лице без држављанства, као и правно лице које је регистровано, односно обавља делатност на територији Републике Србије. Чланом 3. ставом 1. истог закона прописано је да свако има право да га надлежни судови и други органи јавне власти Републике Србије ефикасно штите од свих облика дискриминације. Чланом 4. став 1. истог закона прописано је да су сви једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту без обзира на лична својства, а ставом 2. да је свако дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације.

Из наведених одредби следи да је најбитнија карактеристика дискриминације – прављење разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или упоредивој ситуацији, које притом мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица. Према члану 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, тужилац мора да учини вероватним да му је због неког личног својства повређено људско или мањинско право зајемчено Уставом, што је неопходна претпоставка да би се могла утврдити повреда начела забране дискриминације. Уколико неоправдано неједнак третман нема за основ лично својство, онда може бити реч о неком другом забрањеном противправном понашању, али не и о дискриминацији.

У конкретном случају тужилац није било којим актом или пропуштањем дискриминисан поступањем Вишег суда у Смедереву ни на непосредан, ни на посредан

начин, нити су тужиоцу неоправдано ускраћена права и слободе. Наиме, у поступку за заштиту права по одредбама Закона о забрани дискриминације, тужилац тражи утврђење да је Виши суд у Смедереву недоношењем пресуде због пропуштања поступао дискриминаторски према њему, указујући на процесне радње тог суда. Према члану 142. став 2. Устава РС судови су самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено Законом, опште прихваћеним правилом међународног права и потврђених међународних уговора, тако да судске одлуке нису и не могу бити акт дискриминације, нити поступање судова приликом одлучивања може да буде дискриминаторско поступање.

Осим тога, тужилац је као правно лице тражио заштиту од дискриминаторског понашања тужене, а лична својства која тужилац наводи као основ дискриминације (по основу језика, политичке припадности, имовног стања, генетске способности, здравствене способности, стручне оспособљености) су својствена физичком лицу, а не тужиоцу, као правном лицу, па је и то разлог за одбијање захтева.

Стога су неосновани наводи ревизије да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је ценио и остале наводе ревизије, али их није посебно образлагао, с обзиром да нису од утицаја на доношење другачије одлуке.

Са напред наведених разлога, на основу члана 413. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић